

กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

PARTICIPATORY INTERNAL SUPERVISION PROCESS OF SMALL
ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE UTTARADIT PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ณัฏฐณิชา พวงศรี^{1*}, และ สุกัญญา รุจิเมธธา¹

Nattanitcha Pongsree and Sukunya Rujimethabhas

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์¹

*Corresponding email: nattanitcha.2534@gmail.com

Receives: 26 April 2022, Revised: 21 June 2022, Accepted: 23 June 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการนิเทศภายใน 2. เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน จำนวน 242 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพและปัญหา การสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานของการนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาอยู่ในระดับมาก กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การสำรวจสภาพปัจจุบันและสร้างองค์ความรู้ของกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม 2. การวางแผนและจัดทำแผนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม 3. การดำเนินงานนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม 4. การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม และ 5. การขยายผล เผยแพร่ และต่อยอดกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ผลการประเมินกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การนิเทศ, กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม

Abstract

The objectives of this research were 1. to study the conditions and problems of internal supervision, 2. to study the participatory internal supervision process of small elementary schools, 3. to assess the appropriateness and feasibility the participatory internal supervision process of small elementary schools under the Uttaradit primary educational service area office 1. The sample consisted of 242 by school directors, teachers and 7 qualified persons. The research instruments were conditions and problems questionnaire, qualified interview form and the suitability and feasibility assessment form analyze the data by finding the mean and standard deviation.

The results of the research revealed that the operation of the internal supervision was at a moderate level and the problem was at a high level. The participatory internal supervision process of small elementary schools under the Uttaradit primary educational service area office 1 of 5 steps involved 1. exploring current conditions and building knowledge of participatory supervision 2. planning and executing participatory supervision plan 3. participatory supervision operations 4. assessment and report participatory supervision and 5. expansion, dissemination, and extension of the participatory supervision. The results of the assessment of the participatory internal supervision process of small elementary schools under the Uttaradit primary educational service area office 1, the suitability was the high level, and the possibility was the highest level.

Keywords: Supervision, Participatory internal supervision process

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้ การฝึกอบรม การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากสภาพแวดล้อมสังคม เพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคนในชาติให้มีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของประเทศชาติและการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เคยกล่าวว่า “การศึกษาในยุค Thailand 4.0” มีความหมายมากกว่าการเตรียมพร้อมของคนหรือให้ความรู้กับคนเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ กล่าวคือ นอกจากให้ความรู้แล้ว ต้องทำให้เขาเป็นคนที่รักจะเรียน มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วย นั่นก็คือการสร้างคนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นหลัก ดังนั้นการศึกษาจึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ให้กับเด็กไทยได้เข้าสู่ Thailand 4.0 อย่างสมบูรณ์แบบ (นรรีชต์ ผืนเขียว, 2564)

กระบวนการนิเทศภายในจึงเป็นส่วนหนึ่งของการเร่งพัฒนาการศึกษาให้ไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา โดยระบุไว้ในหมวด 4 มาตราที่ 22-30 การบริหารจัดการ กำหนดไว้ในหมวดที่ 5 มาตราที่ 31-40 และการนิเทศภายในโดยเฉพาะ กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยังได้กำหนดให้การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินด้วย เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักเห็นความสำคัญและนำไปปฏิบัติในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ สุปรียา อร สีสะแล

(2554) ที่กล่าวว่าการนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจาก การนิเทศจากศึกษานิเทศก์ไม่สามารถทำการนิเทศ การสอนของครูได้อย่างทั่วถึงเพราะมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น สภาพสถานศึกษามีความแตกต่างกัน จำนวนศึกษานิเทศก์มีจำนวนน้อย ดังนั้น การนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษาจึงมีการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนมากที่สุด การนิเทศภายในสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนา ครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

ดังนั้นกระบวนการนิเทศภายในนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครูให้สามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ จากการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ในเขต 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอตรอน อำเภอพิชัย อำเภอทองแสนขัน อำเภอเมือง และอำเภอลับแล รวมทั้งสิ้น 95 โรงเรียน โดยภาพรวมยังไม่เป็นที่น่าพอใจ พบจากการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (Ordinary National Educational Test: O-NET) ปีการศึกษา 2563 ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ เนื่องจากขาดปัจจัยสนับสนุนหลายด้านซึ่งผลส่วนหนึ่งมาจากการจัดการศึกษา ยังไม่ได้คุณภาพเท่าที่ควร สถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้งยังไม่มี การสนับสนุนให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 เพราะกระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาเป็นมาตรการในการเร่งรัดคุณภาพของการจัดการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก นำกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม มาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันจะส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นการยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาของการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 242 คน

ระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 7 คน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จำนวน 95 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 676 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 จำนวน 242 คน จากการกำหนดขนาดตัวอย่างเปิดตารางเครชี และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิในการให้ข้อมูลจำนวน 7 คน

ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเดิมจำนวน 242 คน

ขอบเขตตัวแปร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำแนวคิดของ กิตติเชษฐ์ อักษร (2557), เพิ่มพูล ร่มศรี (2558), จุไรรัตน์ สุดรุ่ง (2559), ประภาภรณ์

พลรักรักษ์ (2560) และจริยาภรณ์ เรืองเสน (2563) มาบูรณาการเพื่อใช้เป็นขอบเขตเนื้อหาสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ไว้ 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบันและสร้างองค์ความรู้ของกระบวนการนิเทศภายใน
2. ด้านการวางแผนและจัดทำแผนการนิเทศภายใน
3. ด้านการดำเนินงานนิเทศภายใน
4. ด้านการประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายใน
5. ด้านการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอดกระบวนการนิเทศภายใน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานสามารถแบ่ง 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการศึกษาสภาพและปัญหาของการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

1. ศึกษาสภาพและปัญหาของการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยการศึกษาและสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสอบถามสภาพและปัญหาของการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

โดยเก็บข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนจำนวน 242 คน

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษากระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของ

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

1. ศึกษากระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

2. สร้างกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยนำผลการศึกษาที่ได้จากระยะที่ 1 และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาจัดทำร่างกระบวนการนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม การใช้ภาษาและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

3. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 95 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 676 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 95 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น 3 ชั้น แบ่งชั้นตามอำเภอ แบ่งชั้นตามจำนวนโรงเรียน

แบ่งชั้นตามจำนวนครูและผู้อำนวยการโรงเรียน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

2. สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

3. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังต่อไปนี้

1. ขอลหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

2. กำหนดวันนัดหมาย กลุ่มตัวอย่างในการแจกแบบสอบถาม

3. ติดต่อและขอสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดนัดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์ พร้อมทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้

มาวิเคราะห์เพื่อหากระบวนการในการสร้างกระบวนการ

5. การเก็บข้อมูลแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมด้วยแบบประเมินกระบวนการ ส่งให้ผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนและรวบรวมแบบประเมินกลับด้วยตนเอง พร้อมดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิวิเคราะห์เนื้อหา จัดกลุ่มและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์กับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสร้างกระบวนการ

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกระบวนการ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหาระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

ที่	การนิเทศภายในของโรงเรียน	ระดับสภาพ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบันและสร้างองค์ความรู้ของกระบวนการนิเทศภายใน	3.32	0.74	ปานกลาง	4.05	0.53	มาก
2.	ด้านการวางแผนและจัดทำแผนการนิเทศภายใน	3.36	0.71	ปานกลาง	4.04	0.60	มาก
3.	ด้านการดำเนินงานนิเทศภายใน	3.33	0.73	ปานกลาง	4.07	0.58	มาก
4.	ด้านการประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายใน	3.38	0.72	ปานกลาง	4.11	0.57	มาก
5.	ด้านการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอดกระบวนการนิเทศภายใน	3.34	0.73	ปานกลาง	4.01	0.58	มาก
	โดยรวม	3.35	0.68	ปานกลาง	4.06	0.45	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง

ปัญหาการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก

2. ผลการศึกษากระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจสภาพปัจจุบันและสร้างองค์ความรู้ของการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม คือ การให้ความรู้แก่ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ ทราบถึงความสำคัญ ความจำเป็นของกระบวนการนิเทศภายใน เพื่อปรับวิสัยทัศน์ให้ตรงกันก่อนทำการนิเทศ อีกทั้งเป็นการสำรวจสภาพจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและจัดทำแผนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม คือ การร่วมกันเตรียมการในการปฏิบัติการนิเทศตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงานนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม คือการดำเนินกิจกรรมการนิเทศภายใน ตามแผนที่ร่วมกันวางไว้อย่างเป็นขั้นตอน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม คือ การวิเคราะห์สรุปผลจากการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา จากการร่วมกันตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าของโครงการและวัดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา และการนำผลการประเมินเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 การขยายผล เผยแพร่ และต่อยอด
กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม คือ การสร้าง
เครือข่าย เพื่อขยายผลข้อมูลข่าวสารการนิเทศไปยัง
ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน เพื่อนำ
แนวคิดไปต่อยอด

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1
โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความ
เป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้ได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษากระบวนการนิเทศภายในแบบ
มีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานของการนิเทศภายใน
โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะการดำเนินงานของ
การนิเทศภายในยังไม่ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
เป็นผลทำให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กขาด
คุณภาพในการจัดการศึกษา รวมถึงผู้อำนวยการ
โรงเรียนและครูผู้สอนไม่ได้ให้ความสำคัญกับการ
นิเทศภายในมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริ
มาศ สุขกลี และพัชรินทร์ รุจิรานุกูล (2560) ที่
ศึกษาวิจัยการพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้กระบวนการ
นิเทศภายใน ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยนำ
ประเด็นที่เป็นจุดเด่น จุดด้อยมาวิเคราะห์หาแนวทาง
ในการพัฒนาปรับปรุงร่วมกัน ด้านการสร้างเสริม
ประสบการณ์ทางวิชาชีพ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้
ผู้รับการนิเทศมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่

สอน หลักการและเทคนิคการสอน มีความรู้ความ
เข้าใจในผู้เรียน

ปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 โดยรวมอยู่
ในระดับมาก เนื่องจากขาดการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
เพื่อตอบสนองความต้องการ และยังขาดการ
วางแผนในการจัดการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ
เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ดวงใจ ศร
ไชย (2560) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศ
ภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมทุกด้าน
อยู่ในระดับมาก

2. กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุตรดิตถ์ เขต 1 สามารถสรุปขั้นตอนการนิเทศ
ภายในแบบมีส่วนร่วมได้ดังนี้

**ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจสภาพปัจจุบันและ
สร้างองค์ความรู้ของการนิเทศภายในแบบมีส่วน
ร่วม** โดยมีการจัดประชุมชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของ
การนิเทศภายใน สำรวจสภาพปัจจุบันของ
สถานศึกษา และความต้องการของครูผู้สอน เกี่ยวกับ
สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนให้
มีประสิทธิภาพ โดยใช้การบริหารงานฝ่าย
งบประมาณและฝ่ายบริหารงานทั่วไป จัดให้มีการ
ร่วมกันวางแผนการใช้งบประมาณ จัดหาวัสดุ
อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน จัดทำทะเบียน
สื่อเพื่อให้สะดวกต่อการใช้งานในการจัดการเรียน
การสอนของครู อีกทั้งเปิดโอกาสให้มีการปรึกษา
ระหว่างผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศ เพื่อให้ปัญหาที่
แท้จริง นอกจากนี้มีการจัดอบรมและสร้างความรู้
ความเข้าใจให้ผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศ เกี่ยวกับ

กระบวนการนิเทศภายในซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นิรันดร กากแก้ว (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูมีความต้องการในด้านการอบรมสัมมนาตามโครงการต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนการเรียนรู้ให้เหมาะกับวัย ผู้เรียนรวมทั้งเทคนิควิธีการสอน การทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนและเพื่อพัฒนาตนเอง การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณในการทำสื่อการเรียนการสอน การพัฒนางานการเรียนการสอนจากศึกษานิเทศก์การนิเทศในห้องเรียน การพัฒนาปรับปรุงบุคลิกภาพของครูการส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และมีความต้องการวิธีการพัฒนาตนเองด้วยการอบรมและการศึกษาดูงาน

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและจัดทำแผนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศ ได้เสนอแนวทางการแก้ไข ปัญหาเพื่อนำมาจัดทำแผนในการนิเทศการศึกษา จัดทำคำสั่งกำหนดตัวบุคคลให้มีส่วนร่วมในการนิเทศภายในและกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสม โดยใช้การบริหารงานฝ่ายบริหารงานบุคคล โดยมีคำสั่งแต่งตั้งให้บุคลากรรับผิดชอบกิจกรรมตลอดปีการศึกษา ทำการแบ่งความรับผิดชอบของบุคลากรตามความสามารถ จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร และจัดทำปฏิทินการนิเทศภายใน อีกทั้งร่วมกันวางแผนการดำเนินงานนิเทศภายใน โดยใช้การบริหารงานฝ่ายงานวิชาการร่วมกันจัดทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยครูทุกคนต้องมีแผนการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีการวิเคราะห์ให้นักเรียนรายบุคคล จัดตารางเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

จัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน อีกทั้งผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศกำหนดขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษาร่วมกัน เพื่อจัดทำแผนการนิเทศภายในซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสน์ โพนทัน (2559) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ด้านการวางแผนการนิเทศ เห็นว่า ควรมีการกำหนดโครงการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ในการดำเนินการจะนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการของสถานศึกษา เป็นข้อมูลในการกำหนดทิศทางกรนิเทศภายในให้สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอน โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการนิเทศภายใน รวมทั้งมีการกำหนดปฏิทินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินงานนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม โดยกำหนดแนวทางการนิเทศภายในให้ผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศทราบถึงปฏิทินการนิเทศ กระบวนการ และวิธีการนิเทศ ให้ออกมาในรูปแบบแผนปฏิบัติเดียวกัน และดำเนินการนิเทศตามปฏิทินหรือแผนก ภาคเรียนละ 2 ครั้ง พร้อมทั้งสร้างขวัญ กำลังใจ และส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ให้คำปรึกษาหารือแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบเพื่อนคู่คิดหรือแบบกัลยาณมิตร เน้นให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหา มากกว่าการจับผิดและใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลาย จัดให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายใน ซึ่งสอดคล้องกับ พิชญ์พิริยะ กรุณา (2563) กล่าวว่า ด้านการปฏิบัติการนิเทศ มีการนำเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษามากขึ้น เพื่อไม่ให้ผู้ถูกนิเทศรู้สึกไม่ดีกับ

การถูกนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้ตามสภาพจริง มีการจัดทำบันทึกการพัฒนานักเรียนและครู เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญควรรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศเพราะแต่ละบริบทของชั้นเรียนมีความแตกต่างกัน อีกทั้งด้านการสร้างขวัญและกำลังใจในการนิเทศ มีการจัดกิจกรรมสร้างความสามัคคีของบุคลากรภายในสถานศึกษาในการดำเนินงานนิเทศมากขึ้น กล่าวค้ายกย่องชมเชย เพื่อเป็นกำลังใจให้แก่ครูในการทำงานให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะแบบกัลยาณมิตรด้วยความเต็มใจในแบบเข้าใจและเข้าถึง เพื่อนำไปปรับปรุงการสอนควรใช้คำพูดเชิงบวก เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ มีการมอบใบประกาศนียบัตรให้กับครูผู้ผ่านการนิเทศหรือครูที่มีคะแนนการนิเทศสูงโดยแบ่งเป็นระดับชั้น

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและรายงานผลการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม โดยกำหนดให้มีการใช้เครื่องมือประเมินผลการนิเทศทุกระยะของการประเมิน จัดทำเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วน ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามแผนและปฏิทินที่กำหนดสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียนและวิเคราะห์ประเด็นปัญหาเพื่อนำมาสู่การแก้ปัญหาได้ตรงประเด็น ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเชิญทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ร่วมระดมความคิด เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาที่ได้จากการนิเทศภายใน รวมถึงแก้ไขกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอน โดยการส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนและรายงานผลการนิเทศภายใน โดยเชิญคณะครูร่วมตรวจสอบรายงานผลการประเมินการนิเทศ นำผลการนิเทศภายในมาบันทึกเป็นข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน (นิเทศออนไลน์) ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สกวรัตน์ ไกรมาก (2562) พบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจการนิเทศด้วยกระบวนการวิจัยในระดับมาก โดยประเด็นที่ครูพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่การนิเทศช่วยให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น การนิเทศช่วยให้ครูได้แนวคิดใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการนิเทศช่วยให้ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการทำงาน

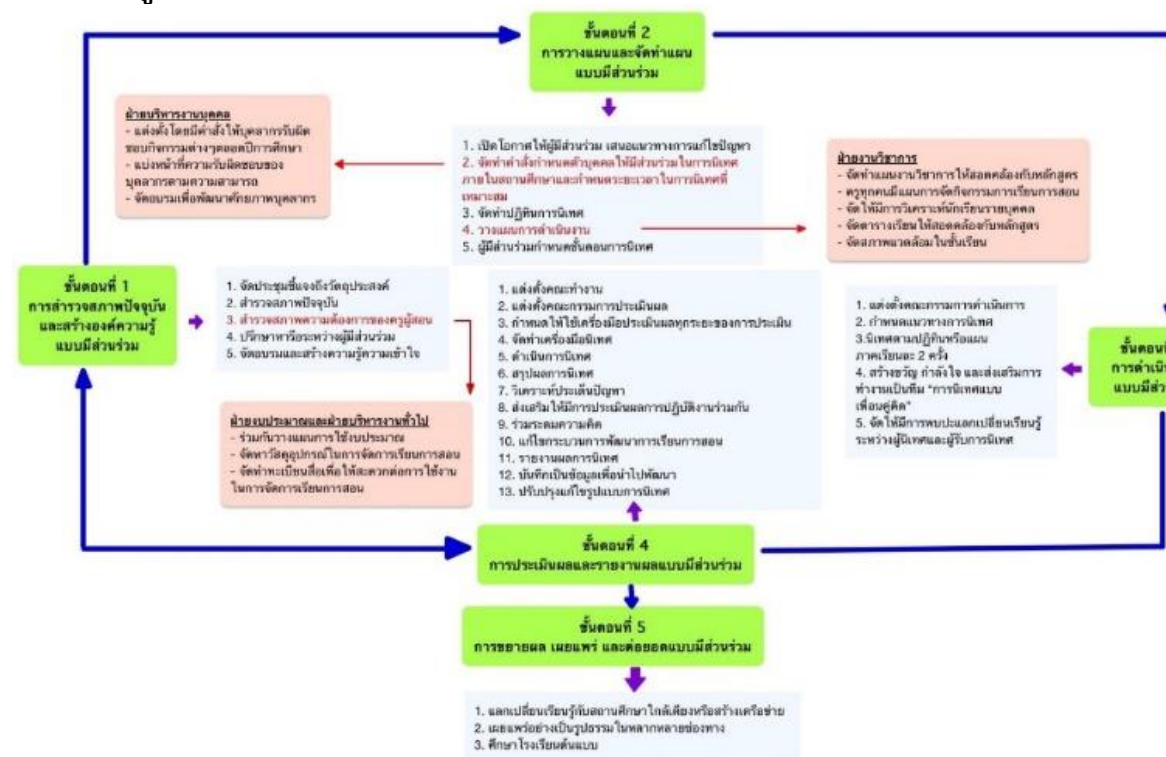
ขั้นตอนที่ 5 การขยายผล เผยแพร่ และต่อยอดกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม โดยจัดกิจกรรมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาใกล้เคียงหรือสร้างเครือข่าย เพื่อจัดสัมมนาถึงผลการนิเทศภายใน และนำผลการนิเทศจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่อย่างเป็นรูปธรรมในหลายช่องทางโดยใช้เทคโนโลยีมาช่วย อีกทั้งจัดกิจกรรมทัศนศึกษาพาบุคลากรไปศึกษาโรงเรียนต้นแบบ ซึ่งสอดคล้องกับเพิ่มพูล ร่มศรี (2558) กล่าวว่า การเผยแพร่และขยายผลข้อมูลข่าวสารในกลุ่มครูผู้สอนในสถานศึกษาเดียวกัน หรือต่างสถานศึกษากันที่มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเดียวกัน หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องความก้าวหน้าโดยการสร้างเครือข่าย ให้การสนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้ครูในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อนที่ต่างก็มีความอิสระต่อกัน ประกอบด้วย การเผยแพร่และขยายผลภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

3. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก และมีความเป็นไปได้อยู่ใน ระดับมากที่สุด ผลการประเมินเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากมีหลักการและเหตุผลสอดคล้องกับนโยบายโรงเรียน วัตถุประสงค์และ

เป้าหมายตรงความต้องการของผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน สถานที่ดำเนินการมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการนิเทศภายใน การกำหนดระยะเวลาของแต่ละกิจกรรมมีความเหมาะสม มีการประชุมชี้แจงและมอบหมายงานให้กับคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายใน ชี้แจงให้ครูเข้าใจแนวปฏิบัติ ในกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนด อีกทั้งกำหนดกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินกิจกรรมตามแผนอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การติดตามและประเมินผลเป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในกิจกรรม รวมไปถึงการเผยแพร่และต่อยอดการนิเทศภายในให้กับกลุ่มเครือข่ายได้ศึกษาต่อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ

สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561) ที่ศึกษาวิจัยการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยผลการศึกษาพบว่าการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการประเมินผลการนิเทศมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุดรองลงมาคือ ด้านการประชุมหลังจากการประเมิน ด้านการดำเนินการนิเทศ และด้านการวางแผนการนิเทศตามลำดับ

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 กระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของ กิตติเชษฐ์ อักษร (2557), เพิ่มพูล ร่มศรี (2558), จุไรรัตน์ สุดรุ่ง (2559), ประภาภรณ์ พลรักษ์ (2560) และจริยาภรณ์ เรืองเสน (2563) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประเด็นที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยง การสอบถามสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน และศึกษากระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมโดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ได้ออกมาเป็นกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 และได้ผ่านการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก สามารถนำกระบวนการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมนี้ จัดการเรียนการสอนได้กับโรงเรียนขนาดเล็กได้อีกทั้งสามารถนำไปพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาอย่างเร่งด่วนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กิตติเชษฐ์ อักษร. (2557). การนิเทศแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กระบวนการนิเทศ PIDREO. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2565. จาก [https:// kittichet.wordpress.com/2014/09/08/การนิเทศแบบมีส่วนร่วม/](https://kittichet.wordpress.com/2014/09/08/การนิเทศแบบมีส่วนร่วม/)
- จริยาภรณ์ เรืองเสน. (2563). แนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- จุไรรัตน์ สุดรุ่ง. (2559). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- ดวงใจ ศรีไชย. (2560). การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประภาภรณ์ พลรักษ์. (2560). แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการศึกษาแลกเปลี่ยนปัญหาหรือข้อเสนอแนะระหว่างเครือข่ายใกล้เคียงเพื่อการพัฒนาที่หลากหลายในเรื่องของการนิเทศภายใน
2. ควรมีการเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างของระบบการนิเทศภายในให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพื่อหารูปแบบการพัฒนาการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมรูปแบบอื่น เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสม
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การประเมินตามสภาพความเป็นจริงของการดำเนินการนิเทศภายในเชิงระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาต่อไป

- นรรชต์ ฝันเขียว. (2564). การเรียนการสอนในยุค 4.0 ต้องเป็นอย่างไร. สืบค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2564. จาก <https://www.truelookpanya.com/blog/content/71421/-teaartedu-teaart-teaarttea->.
- นิรันดร์ กากแก้ว. (2560). การศึกษาความต้องการของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น (เอกสารงานวิจัย).
ขอนแก่น: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น.
- เพิ่มพูล ร่มศรี. (2558). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุปรียาอร สีสะแล. (2554). การศึกษาความต้องการนิเทศภายในของครูวิทยาศาสตร์ในสถานศึกษาจังหวัดจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุริมาศ สุขกลีและพัชรินทร์ รุจิรานุกุล. (2560). รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พิชญ์พิริยะ กรุณา. (2563). แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พิสัน โพนทัน. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เพิ่มพูล ร่มศรี. (2558). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สกวรัตน์ ไกรมาก. (2562). การนิเทศด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 (วิจัย). พะเยา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2.
- สายวิณิตย์ ดวงสนาม. (2561). การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.